

EO-fiets

n verhoal ien t Grunnegers deur Bé Kuipers

Moien dokter, wat duurde dij winter laank en wat wàs t kold. En nòg, t het niks over mit temperatuur. De koldste leste doagen van meert sinds begun veurege aiw, zag ik op tv. Ik heb dit ook nog nait zo slim mitmoakt. Wèl, dat t mit n vrouge Poask voak wodderkold was en ook wel roeg weer mit veul natte. Mor t liekt ter den toch op dat stoaregaan temperaturen weer wat oplopen zellen. Zeggen ze...

En ook netuur is slim loat van t joar. Hoast gain blomke wil bliuen. Allain snijklokjes ('noakende wiefkes' ien t Grunnegers) stoan te trillen ien kolle wiend. Mor às t den ook mooi en zaacht weer wordt, den zel je ais wat zain. Den bot ales oet en elkenain gaat as n gek ien toen en op akker aan t waark. Mensen kommen den ook weer meer ien boeten en bie pad, lopen, runnen en fietsen.

Veul mensen kommen pas weer op fiets as t mooi en waarm weer is. Bie winterdag komt n mens allenneg op fiets as t nait aans kin. Mor leste joaren is der wat biezunders te zain op t gebied van fietsen. Lestdoags nog, ien feberwoarimoand, t waaide haard oet t zuid-oosten en t was routkold. Toch zaag ik n fietser mit n noodgang over t padje van Klaain Wetsen noar Saauwerd vlaigen.

Hai ree nait veur wiend aan, mor der liek tegenien. En hai zat doodgemoedereerd mit rechte rug op t zoadel. k Heb mie zeker mishad, docht ik, t is vervast n scooter of n brommer. Mor nee, t was echt n fietser, hai bewoog zien bainen. Ik keek nog ais beder en kwam tot de conclusie: doar ridt ain op n elektrieze fiets. Ik vreef mie ogen oet en ik zaag tot mien stomme verboazen dat n oldere, ja alderdeegs dat n bejoarde man was. Dat was haildaal t toppunt!

Zo'n elektrieze fiets wordt ook wel 'E-bike' nuimd. Bah, alweer zo'n vrezelk nijmoods woord. Veur veul nije begrippen, dingen of zoaken, ien reclame en ook ien t bedrijfsleven mouten blikboar Engelse woorden bruukt worden. Belaggelk! Mor ik heurde aal op van n aander woord: de 'EO-fiets'. Dat bliekt n fiets mit elektrieze ondersteunen te wezen. Mien gedachten gingen toch eerste even n hail aander kaant oet. Mor dizzent hol ik ter ien, klinkt en oogt n stuk beder as E-bike.

Elektrische fietsen bennen der al vrij laank. Vlak noa oorlog, ik was nog mor n beudeltje, haar ons overbuurman, dij elektricien was en geern wat knudern mog, al n 'rijwiel met hulpmotor'. n Gewone fiets, doar hai n accu en n elektromotor op moakt haar, op pakjedroager mit n raim noar t achterradd. n Elektrieze fiets van tegenwoordeg is feidelk niks aans as zo'n joaren fiefteg-fiets, allain wat moderner en gelikter.

Loader kwamen der ploffietsen, t woord zegt aal, mit n beziemotor der aan en dat waren feidelk ook gewone fietsen mit n hulpmotorke. Ien joaren sesteg was der n explosie van brommers: de Berini's, de Zündapp's, de Sparta's, Honda's (mit n vaairtactmotor) en de Puch's, benoam veur de wat oldere jeugd, de nozems en de beatniks.

Mor tegenwoordeg kinnen ie n hail aander slag volk zain ien onze omgeven, op fietspoaden, landwegjes en gewone wegen: oldere lu, koalend en gries. Mit grode snelheden vlaigen ze joe veurbie of der gain wiend bestaait, ien n rustege pedoalslag en mit n slag ien rug, of t heur gain enkele muite kost. En dat dut t ook nait, want zai rieden op n elektrieze fiets. n Fiets mit elektrieze ondersteunen, n EO-fiets dus.

Tot veur kort keken raaizegers en toeristen oet vremde landen altied bewondernd noar de mooie bainen van de Nederlandse vraauw. Wie nikten din ienstemmend en zeden, mit mor naauw onderdrukte tröts: "Tja..., dat komt van aal dat fietsen." Nederland op zien mooist en dat haren ze ien aander landen nait. Mor doar kon met de EO-fiets wel ais definitief n end aan kommen.

Mie heugt nog t beeld van n vergoadern van Europese regerenlaaiders ien Amsterdam ien t lest van negenteger joaren. Nederland was tiedelk veurzitten ien de persoon van doudestieds premier Wim Kok. Op n zeker mement mozzen ze apmoal verkazzen noar n aander gebaauw en ale ministers en aander hotemetoten kregen van de organizoatsie n fiets oetlangd, doar ze mit deur t centrum van Amsterdam rieden mozzen.

n Handjevol ministers ree der doalek op vot. Mor paardie lu konden ens nait fietsen, haren der ook nog nooit op zeten. Aander lu konden mor naauw ienten blieven en reden slingernd over stroat, dij veur oet veurzörg - benoam veur dij fietsers zulf, mor ook veur ale aandere gevoaren, terroristen, demonstroatsies enzo - hermeties ofzet was. Mor gain perbleem, Kok haar wat auto's achter de hand holden. n Mooi veurbeeld van n typies Nederlands gebruik van onze nationoale tröts, de fiets, mit camera's oet haile wereld ter boven op.

Ooit was onze fiets hét symbool van n gezond leven. Van n natuurvrundelk bestoan. Kweekte gezonde mensen, dij deurzetten konden en nait veur n poestje wiend omliggen gingen. En je konden der ook zo lekker bie prakkezaaiern. Meditatief cyclisme, mit n stoer woord. Beschaauwend bewegen, zeg mor. Ik heb zulf joaren van en noar mien waark ien Stad fietst, 25 km op n dag.

Ik kon zo op hen- en weeromraais ale zörgen en prakkezoatsies op n haile netuurleke me-naaier n plak geven. Mien vraauw kon t vernemen as ik ien n enkel geval mit auto west was, ik was kantoor den nog nait kwiet as ik thoeskam. Boetendes bleef ik ter fit bie en huifde ik nait noar sportschoul veur n serie onnetuurleke bewegens aan iengewikkelde apperoaten, dat nog geld kost ook. Ik maag mie doar ook hail nait zain. Ik beweeg laiver gewoon, netuurlek.

Mor de generoatsie dij ien sestigerjoaren mit tröts heur eerste Kever, Eend of Renault 4 kochte en doarnoa nooit weer op n fiets te vienden was, is nou zo'n bejoarde beweger op n elektrieze fiets worden. Vot bennen de strakke bainen. Verloren is de stried tegen algemaine verslappen en t buukje. De generoatsie babyboomers verwaikt doar ze biestoan. Slapjanuzzen.

Mor ik nait! le zellen mie nait op zo'n EO-fiets zain. Ik vien t n vervlakken, dit is gain echt fiet-sen meer. n Fiets is der om joe op aigen kracht te verploatsen en doar heurt gain motor bie, dij energie bruukt oet n stopcontact. Zo worden bejoarden ja nõg ofhankelker. En dat willen wie, de babyboom-generoatsie, toch nait? Wie, dij de cultuuromslag van sesteger joaren mitmoakt hebben mit nije (pop)meziek, democratetiserings, ienspraak, de pil, Radio Veronica en nog veul meer bevrijdende zoaken.

Natuurlijk, t is geweldeg dat opa en opoe nog lekker mit n gang van 25 km ien t uur fietsen kinnen en zo nog aargens kommen. Mor der zitten ook grode praktieze noadailen aan zo'n EO-fiets. le heuren hom nait aankommen, t motorke moakt hoast gain geluud. En zo ienains ridt ter n bejoarde noast joe op n smaal fietspad.

Paardie gewone fietsers kinnen der nait over dat ze ienhoald worden en haildaal nait deur opa op n EO-fiets.

Dus dij goan der achterheer joagen op heur fiets mit 28 versnellens en willen EO-fiets op heur beurt weer ienhoalen. En dat is nait ongevoarlek, want dij EO-fietsers rieden mit n vrij grode snelhaid en slingernd der over. En summegen bennen ook nog hardheureg.

Bennen ze mit n plougje, is t nog slimmer. Ze doun niks as proaten en hebben hail nait ien de goaten waar en hou of ze rieden. Bellen, as je joe veurbie willen? Ho mor, ze drukken joe ge-woon oetziet. Haand oetsteken bie t ofsloagen? Nikstervan, ze schaiten zo onverhoeds links of rechts oet de flank. t Zol goud wezen as der n riebewies veur EO-fietsers kwam.

En t slaght ook over noar jongern. Benoam ien grode steden is t bezeg hét vervoermiddel te worden op pad en weg, noar schoul en kantoor. En eerdoags zel ook dizze generoatsie nait meer stoer ien wiend op poazen, of tegen heuveltjes op trappen. De elektrieze fiets is hot en cool ('hip', zeden wie ien sesteger joaren). En mor kloagen dat de jeugd nait genug beweegt. Mor fietshandeloaren en -fabrikanten gnivveln en wrieven heur ien handen.

Wat staat ons nog meer te wachten? Elektrisch ondersteund lopen? De E-shoe? Pardon, ik bedoel netuurlek EO-schoun.

Groninger verhalen online

De eerder verschenen Groninger verhalen van Bé Kuipers staan 'los' online via:

 www.contactblad.info/groningerverhalen.html
